

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
1. DEC.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 88 (2511)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
3000 din.
P. b. b.

Ustavno sodišče na Dunaju danes o dvojezični šoli

Po sklepu Ustavnega sodišča 15. junija letos, da po pritožbi družine Messner-Zeichen zaradi zavrnitve vpisa sina II k dvojezičnemu pouku v Celovcu zahteva uradno preverbo ustavnosti določenih določil manjšinskošolskega zakona, je za danes sklicana javna ustna razprava na Dunaju. Začela se bo od 10.30 uri v veliki dvorani Ustavnega sodišča, Judenplatz 1. Kot je znano, je ZSO podprla pritožbo družine Messner-Zeichen, da bi bila na ta način Slovincem v Celovcu zagotovljena javna dvojezična šola.

Kljub odpovedi mitinga veljajo danes za Ljubljano in vso Slovenijo posebne odločbe, ki omejujejo gibanje oseb, promet ter zborovanja na javnih mestih.

Slovenija preprečila miting Srbija napovedala bojkot!

Razvoj okrog za današnji dan napovedanega „mitinga resnice“ Združenja Srbov in Črnogorcev za vrnitev na Kosovo v Ljubljani je kljub prepovedi in odpovedi dramatičen. Po dolgi razpravi v sami Sloveniji in po vsej Jugoslaviji ga je ljubljanska uprava za notranje zadeve prepovedala, kar pa organizatorjem očitno ni zadostovalo. Še pred dvema dnevoma so izjavljali, da jim ga ne more nihče preprečiti in da jih bodo Slovenci v Ljubljani sprejeli z navdušenjem. Po vse širšem nasprotovanju slovenske javnosti, ki

je prepričana, da populistično mitingaštvo ni najbolj primerna metoda za spoznavanje resnice o Kosovu, je miting prepovedal tudi republiški sekretariat za notranje zadeve, njegov sekretar pa je za ohranitev varnosti občanov in premoženja odredil prepoved javnega zborovanja nad 30 oseb, javnih shodov in prometno kontrolo za preprečitev potovanja na miting. S tem je Slovenija jasno in odločno odgovorila na vsiljivo vztrajanje, da bi od zunaj vnašali nemir in obračunavali s slovenskim političnim vodstvom.

Tudi siceršnja jugoslovanska javnost je reagirala. Na Hrvaškem so miting odločno obsodili, železničarji so zagrozili celo stavko, s čemer bi preprečili potovanje z vlaki.

Po jasnem „Ne“ se je v sredo popoldne (kljub prazniku republike) sestalo srbsko predsedstvo socialistične zveze, ki je z ogorčenjem obsodilo slovensko „fašistoidno“ negostoljubje in pozvalo vse družbenopolitične subjekte in gospodarske organizacije v Srbiji, da prekinijo vse stike in sodelovanje s Slovenijo. Takoj za tem je predsedstvo združenja Božur,

ki je miting pripravljalo, le-tega odpovedalo. Pripravljeni pohodniki pa so za danes ob 10. uri napovedali miting v Beogradu, kjer naj bi izrazili nezadovoljstvo s predsedstvom Jugoslavije in predsednikom Jenezom Drnovškom.

V času, ko to poročamo, slovensko politično vodstvo še ni sporočilo stališča o nastali situaciji, odredbe republiškega sekretarja so v veljavi, življenje pa poteka mirno. Kljub vsemu pa danes pričakujejo v Ljubljani okrnjen miting z 10 do 20.000 udeleženci. Več v prihodnji številki.

Protest na Tržaškem

Profesor Samo Pahor je skupaj s somišljeniki v nedeljo na tržaškem trgu Unita z razdeljevanjem letakov protestiral proti vladnemu zakonskemu osnutku o zaščiti slovenske manjšine v Italiji. Najprej je bila predvidena celo manjša protestna manifestacija, ki pa jo je tržaška kvestura prepovedala, češ da bi lahko povzročila izgrede.

„Popraviti storjeno škodo!“

Tajnik Zveze slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm je v izjavi za avstrijsko televizijo zahteval, da 40 milijonov šilingov, ki jih je avstrijski parlament v torek sklenil dodeliti kot plebiscitno darilo za Koroško za leto 1990, namenijo slovenski narodnostni skupnosti za popravilo škode, ki jo je avstrijska in koroška politika storila Slovincem po letu 1920.

PREBERITE

- 2 Srečanje slovenskih pravnih treh dežel v Celovcu
- 3 Analiza gospodarskega položaja okraja Velikovec
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 5 Koroška v zrcalu: protestna akcija v Podrožah
- 6 Vestnikova križanka
- 7 Televizijski in radijski spored ob koncu tedna
- 8 Predstavitev knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze za leto 1990

„Protiporočilo je psevdorecenzija!“

Poročilo Avstrijske rektorske konference o položaju in perspektivah narodnih manjšin v Avstriji je že dolgo v javnosti, postalo pa je tarča napadov predvsem na Koroškem, kjer se je jeza domovinske službe in politikov pomešala še s splošno gonjo proti znanstvenim sodelavcem celovške univerze.

Najnovejši tovrsten napad pa predstavlja brošura koroškega zgodovinskega društva, ki je bila predstavljena celo kot protiarargument k ugotovitvam rektorske konference. „Toda to protiarargumentacija je mogoče označiti kvečjemu kot psevdorecenzijo poročila Avstrijske rektorske konference“, kakor je dejal dr. Vladimir Wakounig na diskusijskem večeru v Tinjah. „Brošurica zgodovinskega društva namreč nima kaj opraviti s stvarnim soočanjem, pa tudi po znanstveni

politiki Dr. Dietmar Larcher je z opisom delovnega postopka pri sestavljanju plati ne bo žela kakšnega mednarodnega priznanja.“

Tudi drugi referent tretjega večera serije o manjšinski

poročila rektorske konference obrazložil, da delo avstrijskih in mednarodnih znanstvenikov raznih strok predstavlja poglobljeno obravnavo situacije, „hkrati pa nakazuje tudi razvojne per-

spektive, ki so usmerjene v krepitev narodnih manjšin kot takih, hkrati pa tudi za tako kulturno zavest, v kateri bi moralo biti samoumevno, da se na dvojezičnem področju pač vsi učijo obeh jezikov.“

Eno izmed priporočil rektorske konference za doseg tega cilja je tudi interkulturalna vzgoja. Res je, da sta pravzaprav oba referenta vsaj v Tinjah opustila nazornejši prikaz vsebine tega priporočila, toda razpravo je motilo predvsem ozkotirno vztrajanje tudi nekaterih Slovincov zgolj na jezikovni kompetenci, ki bi jo morala nuditi šola. Prav s tem bi se namreč sami (čeprav upravičeno kritiziramo tudi pomanjkljivosti sedanjega dvojezičnega pouka) omejili izključno samo na jezikovni pouk v šoli, čeprav je za dejansko enakopravnost in enakovrednost v družbi ta vidik občutno preozek.

Na podiju: dr. Larcher, moderator dr. Apovnik in dr. Wakounig

15. decembra zbor KSŠŠ/D

Po izredni aktivnosti, s katero so slovenski študentje na Dunaju v letih 1987 in 1988 še posegali v takratno šolsko razpravo, so v preteklem letu čedalje bolj vztrajno krožile govorice o krizi in zastoju klubske dejavnosti. Dejansko KSŠŠ/D v letošnjem jesenskem semestru ni priredil omembe vrednih prireditev (diskusiji o slovenski gimnaziji in s predstavnicami Mlade KEL le nekoliko izstopata).

Namesto tega pa je bil v pretekli izdaji Punta, glasila KSŠŠ/D, napovedan izredni občni zbor. Predsednik Andrej Leben ga v uvodniku utemeljuje s formalnim usklajevanjem finančno-proračunskega z odborovim delovnim obdobjem. Hkrati pa tudi ugotavlja, da je skrajni čas, „da na novo definiramo položaj in pomen kluba v družbenopolitičnem življenju slovenskih študentov na Dunaju.“

Kot probleme navaja neaktivnost in potrošniško orientacijo večine članov kot posledico splošne depolitizacije in neangažiranosti današnje mladine. Izredni občni zbor bo v petek, 15. decembra 1989.

Poslovilni sprejem

Ob jugoslovanskem dnevu republike je generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič v torek zvečer priredil sprejem (na sliki s soprogo in bivšim deželnim glavarjem Wagnerjem), ki so se ga udeležile vse najvišje osebnosti iz politike, gospodarstva, kulture in drugih pomembnih področij na Koroškem. Sprejema, ki je bil hkrati tudi poslovilni, saj je generalnemu konzulu potekel mandat in se vrača v Slovenijo, so se udeležili kar štirje deželni glavarji (Sima, Wagner, Ambrozy in Haider) in seveda tudi najvidnejši za-

stopniki slovenskih političnih in kulturnih organizacij ter drugi predstavniki slovenske narodne skupnosti na Koroškem. S strani ZSO so se ga udeležili predsednik dipl. inž. Feliks Wieser, podpredsednik Franc Kukovica, tajnik dr. Marjan Sturm ter nekateri člani izvršnega, upravnega in nadzornega odbora. ZSO pa se bo od generalnega konzula Boruta Miklavčiča poslovila še ob posebni priložnosti in se mu zahvalila za podporo teženj slovenske narodnostne skupnosti v odnosih med Koroško in Slovenijo oz. Avstrijo in Jugoslavijo.

Poslovni prostor Avstrija

Gospodarski vestnik je v sodelovanju s predstavništvom Gospodarske zbornice Jugoslavije v Celovcu in Zvezo slovenskih zadrug pretekli ponedeljek predstavil knjigo z naslovom „Avstrija, naš poslovni prostor“. V knjigi je svoje prispevke združilo 14 avtorjev s področja ekonomije in prava.

Knjiga je namenjena tako Slovincem onstran meje kot koroškim Slovincem. Slednjim ne toliko zaradi poznavanja vsebine kot zaradi prve predstavitve ekonomskega znanja v slovenskem jeziku. Kot je dejal eden izmed avtorjev dr. Avgustin Malle, je bila do sedaj tovrstna literatura poznana samo v nemškem jeziku.

Za Slovence onstran meje pa ima ta knjiga seveda povsem drug pomen. Dr. Rudi Kropivnik, vodja predstavništva GZ je na kratko orisal dokaj pozitivne gospodarske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo. Blagovna menjava v korist Jugoslavije se je lani povečala za 20%, v prvih 8 mesecih letošnjega leta pa za 35%. Zaradi pozitivnega trenda je zanimanje za avstrijsko tržišče vedno večje, kar jasno kažejo tudi številna vprašanja, ki prihajajo na naslov GZ. Zato naj bi ta knjiga služila kot osnovna informacija, obenem pa naj bi slovenske gospodarstvenike spodbudila k podrobnejšemu preučevanju specializirane literature. Služila pa naj bi tudi kot zanimiv model, saj se Jugoslavija s hitrimi spremembami v gospodarski zakonodaji vedno bolj približuje tipu tržnega gospodarstva, kot ga poznajo zahod-

Ovitek predstavljene brošure „Avstrija, naš poslovni partner“

noevropske države. Praktično to dokazuje npr. lanskega decembra sprejeti Zakon o podjetjih, ki omogoča ustanavljanje tujih in mešanih podjetij v Jugoslaviji.

Knjiga se dotika vseh pomembnih vprašanj, ki zadevajo avstrijsko gospodarstvo, tako na primer bančništvo, carinski sistem, obrtnopravna določila, pogodbe o ustanovitvi družbe z omejenim jamstvom in vpis v sodni register itd.

Poleg omenjene knjige je bila izdana še informacija „Vrednostni popravki eksportnih terjatev“, ki jo je napisal dr. Marjan Wakounig. Zdenka Varga-Novljan

Novo zavlačevanje trgovske akademije?

Javna dvojezična trgovska akademija ter vse druge točke memorandumu, sklenjenega med zvezno vlado in zastopniki obeh osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem februarja 1988, bodo 14. decembra v središču pogajanj koroške deželne vlade z predstavniki zvezne vlade na Dunaju.

Po izjavi deželnega glavarja Haiderja na tiskovni konferenci v sredo Koroška vztraja na stališču, da za vse ukrepe v zvezi s slovensko narodnostno skupnostjo na Koroškem še vedno velja tristrankarski sporazum iz leta 1976, tako da je tudi vprašanje trgovske akademije možno rešiti le v dogovoru s Koroško. Sklep zadnje seje sosveta za slovensko narodnostno skupnost na Dunaju v zvezi z ustanovitvijo javne

dvojezične trgovske akademije z začetkom šolskega leta 1990/91, za katerega sta glasovala tudi oba zastopnika svobodnjaške stranke, zato ni povsem obvezujoč, posebno

kar zadeva materialno plat, je odgovoril Haider na tozadevno vprašanje glavnega urednika Slovenskega vestnika.

Poleg nove, zavlačevalne

Protest avtorjev

Interesna skupnost avstrijskih avtorjev ostro zavrača ljudsko zahtevo FPÖ po odpravi monopola ORF. Avtorji ugotavljajo, da so avstrijski mediji že tako pod močnim vplivom tujega kapitala ter da tudi državna radijska in televizijska hiša v vedno večji meri popuš-

ča inozemskim interesom. Avstrijski avtorji so proti vsakršni privatizaciji sporedov, ker vidijo v tem tudi nevarnost za svobodo umetnosti (glej tudi komentar na 7. strani).

Interesna skupnost pa podpira tudi prizadevanja Južnokoroške solidarnosti po ohranitvi delovnih mest v dolini Bele. V tem smislu poziva odgovorne, da pomagajo uresničiti obrtne in kulturne delavnice.

GLOSA

Spone preteklosti popuščajo tudi v Jugoslaviji? Dogajanja v preteklem tednu tega niso ravno dokazovala. Lahko rečemo, da vlada globoka gospodarska in politična kriza ter nemoč „reševalcev“. In da bi bila mera polna, se je v aleksinškem rudniku v Srbiji pripetila do sedaj najhujša rudarska nesreča v Jugoslaviji, v kateri je izgubilo življenje 90 rudarjev.

SPONE PRETEKLOSTI, ČERI SEDANJOSTI

Jugoslovansko javnost je za danes napovedani miting Združenja Srbov in Črnogorcev za vrnitev na Kosovo pripeljal do histerije. Slovenija je prestala prvi preizkus uresničevanja ustavnih dopolnil o suverenosti. Miting je prepovedala in uvedla posebne ukrepe.

Nobenih iluzij ni več, Jugoslavija se je dokončno razdelila na dva dela, na severni s Slovenijo in Hrvaško, ter ostali južni del, z izjemo Bosne in Hercegovine, ki se še ni prav odločila h komu bi pravzaprav pristopila. Na severozahodne brate letijo iz dneva v dan hujši očitki, ki primerjajo Goebelsovo propagando tretjega rajha s sedanjimi političnimi težnjami v Sloveniji.

Demokracija je beseda, ki jo uporabljajo po vsej državi, v njenem imenu prihajajo na ljubljanski miting, v njenem imenu podpirajo nujnost politične diferenciacije, ki na grobo prevedno pomeni, „če nisi z nami, si proti“. In spet, v njenem imenu podpirajo nadaljevanje sojenja v Titovi Mitrovići Azemu Vllasiju in 14 soobtoženim, ki jih obtožnica bremeni kontrarevolucionarnega delovanja in podpihovanja razrednega sovraštva. Torej nič konkretnega, kot je to za

politične procese že značilno. In da bi bilo vse skupaj še bolj po okusu scenaristov procesa, tokrat ne bodo veljala pravna pravila, po katerih obtožba dokazuje in se obramba brani, temveč obratno, na tem procesu bodo morali obtoženi dokazovati svojo nedolžnost.

Jugoslavija je na zahodu dolgo veljala za najnaprednejšo in najsvoobodnejšo vzhodnoevropsko državo, česar pa sedaj ne more več opravičevati. Ko drugi z

veliko naglico obračunavajo s preteklostjo in priznavajo napake, Jugoslavija ne samo da stopica na mestu, ampak celo nazaduje. Od močno opevanega bratstva in edinstva so ostala zgolj nasprotja, krvavo Kosovo, nezadovoljstvo in prepričanje dela Jugoslavije, da je kljub vsemu socializem edina prava pot. Sedaj pa še ta popolni razkol med Slovenijo in Srbijo. Enopartijski socialistični sistem za nekatere ni le ideologija, je tudi sistem, ki daje „bogatemu“ severu povsem praktično pravico, da plačuje „revnemu“ jugu. Če k temu dodamo še težnje srbske politike, ki bi bila rada spet velika in močna, potem je jasno, da bodo vlaki prihodnosti še naprej drveli mimo. Jugoslavija pa se bo dušila v lastni majhnosti, nerazumevanju demokracije, nerazumevanju pravice do drugačnosti, ki jo pogojujejo splošno znana zgodovinska dejstva, in ne nazadnje nerazumevanju, da je veliko tega kriva gospodarska kriza, ki se jasno zrcali v naslednjem podatku: jugoslovanski državni proračun za prihodnje leto znaša dva trilijona tristo tisoč bilijonov dinarjev.

Krizi pa ni videti konca, le vse bolj se zapleta...

Zdenka Varga-Novljan

interpretacije sklepa sosveta s strani svobodnjaške stranke oz. Haiderja v zvezi s trgovsko akademijo je deželni glavar tudi napovedal novo deželno politiko v zvezi z razvojem otroških vrtcev. Dejal je, da zvezna vlada s podpiranjem dvojezičnih otroških vrtcev pritiska na župane, da bi jih ustanovili še več, dežela pa bo na to reagirala s „primernim odgovorom“, z razvijanjem enojezičnih (nemških) vrtcev.

Kot je Haider še napovedal, je v deželnem proračunu za leto 1990 predvidena vsota dveh milijonov šilingov za tako imenovani narodnostni referat pri deželni vladi. Kdaj bo začel ta referat delovati, pa bo odvisno od dunajskih pogovorov, je dejal Haider.

Ivan Lukan

„Povod za predstavitev študije o gospodarskem položaju okraja Velikovec je tragičen“, je dejal predsednik Koroške delavske zbornice Josef Quantschnig. Izsledki predložene študije pa so dejansko porazni: velikovski okraj ni le „odselitveni okraj“, temveč po svojih možnostih najsiriromašnejši med vsemi na Koroškem.

Potrebna je gospodarska ofenziva!

ANDREJ MOHAR

Delavska zbornica je dve leti preučevala gospodarsko strukturo velikovskega okraja, izsledki pa so bili očitno tako porazni, da si jih ni upala objaviti še pred volitvami v delavsko zbornico. Že bežen pregled ugotovitev namreč pokaže, da se vsi, ki so pristojni za koroško gospodarstvo ali gospodarsko politiko, niso niti najmanj prizadevali za gospodarski razvoj tega področja. V takem nezadostnem stanju je prepoved proizvodnje celuloze na Rebrici uničujoč udarec za gospodarsko strukturo velikovskega okraja.

Zdaj sicer (podjetnikom) obljublajo širokogrudne podpore. „Kleine Zeitung“ npr. evforično objavlja, da je za brezposelne Obirjeve delavce v okraju na voljo najmanj 100 delovnih mest. Vendar je zadeva mnogo bolj zapletena, problemi so veliko globlji in tudi začasna rešitev za Obirjeve delavce (za leto ali dve) situacije v perspektivi naslednjega desetletja ne bi omilila.

Študija delavske zbornice namreč že v uvodu ugotavlja, da je v okraju vse premalo delovnih mest, tako da je tudi socialna struktura prebivalstva na zelo nizki ravni, prav izjemna: v celotnem okraju je zaposlenih le 34,24 odstotka vseh odraslih, in že samo ta podatek izkazuje, da je zaposlenost daleč pod koroškim povprečjem. Situacija pa je še precej neugodnejša z ozirom na dejstvo, da je možnost za zaposlitev v okraju – preračunano na število vseh nesamostojno zaposlenih – izredno majhna, kar povzroča iskanje delovnih mest zunaj okraja. Tako je število vozačev (60,56% – glej tudi posebno tabelo) najvišje na Koroškem. Pri tem moramo izvzeti okraja Celovec-dežela in Beljak-dežela, ki pa po svoji strukturi omogočata zaposlitev v bližini domačih krajev in poleg tega potrebujejo delovno silo tudi v centralni upravi.

Ena izmed posledic te neugodne gospodarske situacije je tudi močno odseljevanje ljudi iz okraja in naseljevanje

Politiki so uspeli zapreti Obir, s tem pa je gospodarska struktura še bolj oslabiljena.

v krajih, kjer najdejo stalno delo. Gospodarska situacija vpliva seveda tudi na stanje brezposelnosti v velikovskem okraju, ki je prav tako izjemno visoka. Pri brezposelnosti mladih (do 25 let) se še ne izraža tako izrazito, očitna pa je v splošnem razvoju brezposelnosti. Ne le, da delež brezposelnih stalno narašča tudi v absolutnem številu (to kaže tudi razpredelnica po okrajih), povečuje se tudi število brezposelnih za daljše

obdobje, s tem pa tudi eksistenčni problemi posameznih krajev, občin in področij.

Če ne bi statistiko celotnega okraja nekoliko popravil turizem, bi bil po povprečnem odstotku brezposelnih še precej pred Spittalom. Tako pa je s povprečno brezposelnostjo 9,2 odstotka na drugem mestu, kljub temu pa precej nad vsekoroškim povprečjem, v katerem je zajet tudi velikovski delež. Ob tem pa se je edino v velikovskem

okraju povečalo število iskalcev zaposlitve (v splošnem trendu sicer to število upada).

Statistika delavske zbornice pa še dodatno kaže, da število delovnih mest v industriji stalno upada in da temu še ni videti konca. To pa je ugotovitev študije že pred zaprtjem tovarne celuloze na Rebrici, po njem pa se bo ta situacija samo še zaostila. V tem sklopu pa je dodaten problem tudi nizek nivo zasluž-

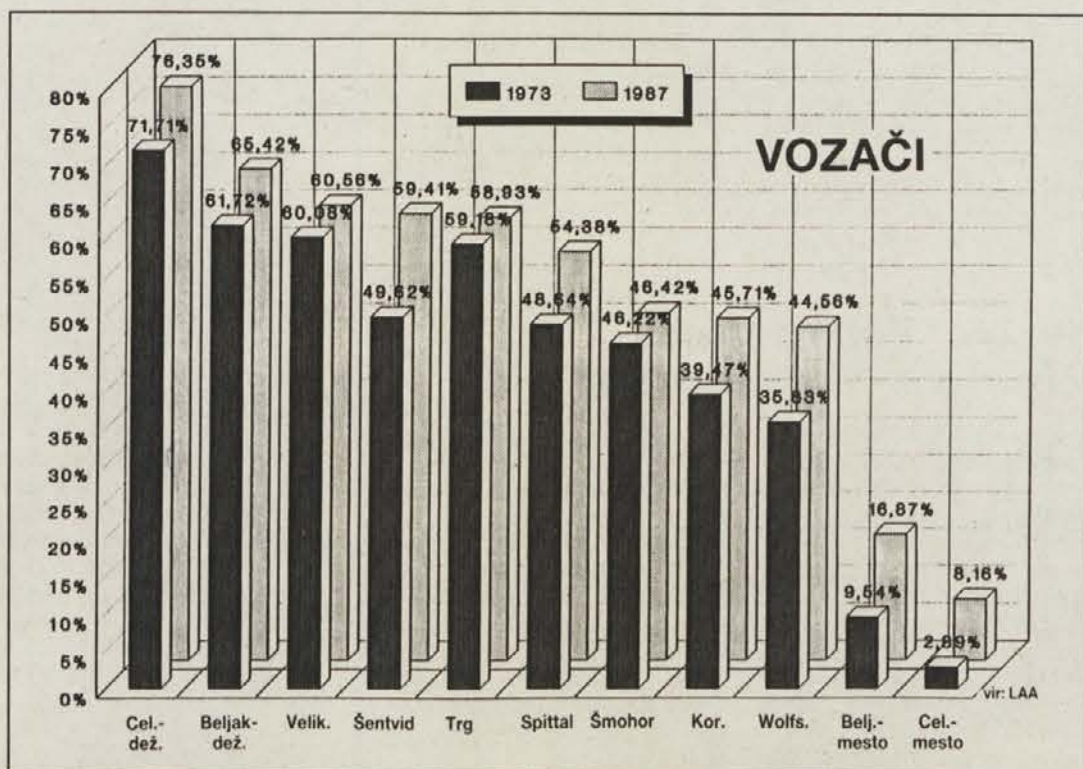
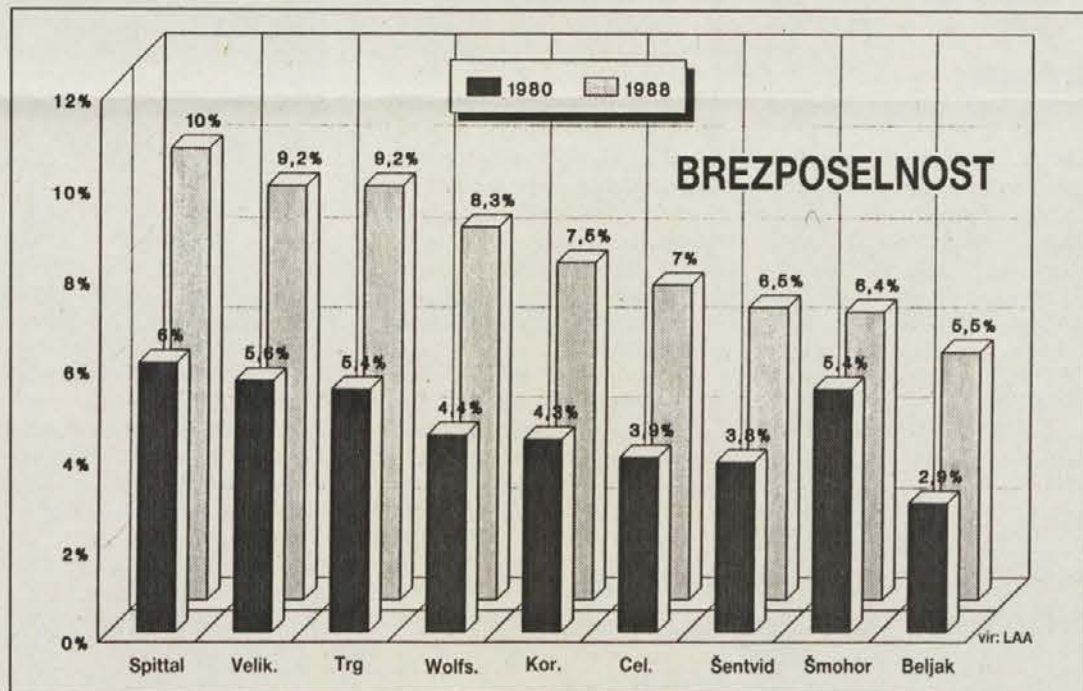
kov, ki se bo s povečanim številom brezposelnih še nadalje znižal.

Iz vsega tega sledi vprašanje, ali je tako problematično gospodarsko situacijo v velikovskem okraju sploh še mogoče popraviti. To pa še dodatno zaradi dejstva, da tudi lesarsko podjetje Leitgeb v Sinči vasi napoveduje, da bo odpustilo večino delavcev, če oblasti ne bodo popustile pri zahtevah ekološke sanacije podjetja. Gospodarskega razvoja okraja pa tudi ne morejo spodbuditi podjetja kot so npr. Febau, Knecht ali Wild, ki sicer napovedujejo, da bodo povečala število zaposlenih, hkrati pa delavcem niso pripravljena zagotoviti višjih plač.

Zaslužki pri teh podjetjih so že tako nizki, da jih delavska zbornica označuje z „neznosnim nivojem“. V tej situaciji pa se tudi izkazuje, da sta tudi delavska zbornica in sindikat preveč povezana in podrejena sistemu socialnega partnerstva treh strank, ki v vsakem primeru deluje kot bumerang za delavstvo, podjetnikom pa z izkoriščanjem delavcev prinaša vse večje dobičke.

Manjka torej ofenzivna gospodarska politika za celoten okraj in dejansko prizadevanje za nastajanje novih podjetij. Odpiranje novih delovnih mest je sicer treba subvencionirati iz posebnih skladov, vendar podjetja vezati na zagotovitev trajnih delovnih mest, ki bodo delavstvu omogočala večje socialno blagostanje.

Le tako bo namreč mogoče rešiti razvoj celotnega okraja, s tem pa tudi koroškega gospodarstva. Politiko, ki je doslej – deloma tudi iz narodnostnih motivov – stala ob strani ali celo podpirala upadanje gospodarske moči velikovskega okraja, bi morali zdaj zamenjati s premišljeno politiko odpiranja novih delovnih mest. Za krepitev gospodarske strukture pa bodo morali biti politiki hvaležni tudi vsakemu podjetju iz Slovenije, če bo le pripravljeno investirati v ta predel Koroške. Iz slabega zaključka in posledic gonje proti Obirju bi se morali tudi česa naučiti...

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Entscheidet heute der Verfassungsgerichtshof über zweisprachige Schule in Klagenfurt?

Der Verfassungsgerichtshof hat für heute, Freitag, Beginn 10.30 Uhr, im großen Verhandlungssaal des VfGH die öffentliche mündliche Verhandlung in dem von Amts wegen eingeleiteten Verfahren zur Prüfung der Verfassungsmäßigkeit der Paragraphen 10 und 11 des Minderheitenschulgesetzes für Kärnten und des Paragraphen 1, Absatz 1, des Gesetzes vom 10. Juli 1959, mit dem die Grundsatzbestimmungen des Minderheitenschulgesetzes für Kärnten ausgeführt werden, anberaumt.

Wie der „Slovenski vestnik“ berichtete, hatte der Verfassungsgerichtshof am 15. Juni 1989 den Beschluß gefaßt, die oben angeführten Paragraphen des Minderheiten-Schulgesetzes auf ihre Verfassungsmäßigkeit zu überprüfen, nachdem dem Sohn der Familie Messner-Zeichen zu Schulbeginn 1988/89 die Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht an der Übungsvolksschule der

Pädagogischen Akademie verweigert worden war.

Vom Entscheid des Verfassungsgerichtshofes wird es abhängen, ob die slowenische Volksgruppe in Klagenfurt eine öffentliche zweisprachige Schule erhalten muß, wie dies von den beiden Zentral-

organisationen der Kärntner Slowenen vehement verlangt wird. Die Beschwerde der Familie Messner-Zeichen wird vom Zentralverband slowenischer Organisationen unterstützt, die Rechtsvertretung hat der Klagenfurter Anwalt Dr. Sepp Brugger.

KEL-Landesleitung zu Geschichtsverein

„Die Sprecher des Geschichtsvereins für Kärnten führen in ihrer Stellungnahme zum Bericht der Arbeitsgruppe der Rektorenkonferenz zur Lage der Kärntner Slowenen kein einziges Beispiel an, das konkret beweisen würde, inwiefern und wo die Autoren des Berichtes der Rektorenkonferenz unwissenschaftlich gehandelt hätten. Im Gegenteil, der Geschichtsverein für Kärnten belegt seine Pauschalverurteilung mit keinem einzigen wissenschaftlichen Argument“, hieß es in einer KEL-Presseaussendung, in der ferner betont wird, das es wis-

senschaftlich unbestritten sei, daß es in Kärnten ein slowenisches und deutsches Kulturgut, Brauchtum, und eine gemeinsame Geschichte der beiden Volksgruppen gibt. Der Geschichtsverein für Kärnten besetze jedoch den Begriff „Kärnten“ bis heute nur mit „deutsch“.

Um die Unwissenschaftlichkeit des Geschichtsvereins für Kärnten zu beweisen, führt der Landessekretär der KEL, Miha Zablatnik, sich selbst als Beispiel an:

Laut Dr. Ralf Unkart und Dr. Gerald Glantschnig habe er, Zablatnik, als Kärntner Slowene, der sich zu seinem Volkstum bekennt, laut Artikel 7 des Österreichischen Staatsvertrages das Recht auf die Zulassung der slowenischen Sprache als Amtssprache in Gerichtsbezirken Kärntens. Als er und seine Frau dieses Recht beim Bezirksgericht Klagenfurt/Celovec jedoch in Anspruch nehmen wollten, wurde ihnen, basierend auf dem Volksgruppengesetz, sogar ein Entmündigungsverfahren angedroht, sollten sie weiter auf dem Recht der slowenischen Amtssprache beharren.

Sturm: „Abstimmungsspende als Wiedergutmachung an Slowenen“

In einem Interview für die TV-Sendung „Hohes Haus“, welche am Sonntag im ORF ausgestrahlt wird, nahm der Sekretär des Zentralverbandes slowenischer Organisationen in Kärnten, Dr. Marjan Sturm, auch zu der am Dienstag im Nationalrat beschlossenen Abstimmungsspende des Bundes für Kärnten in Höhe von 40 Millionen

Schilling Stellung.

Sturm verlangte, diese 40 Millionen Schilling als Wiedergutmachung der slowenischen Volksgruppe, die von 1920 bis heute durch eine restriktive Minderheitenpolitik in einem katastrophalen Ausmaß reduziert wurde, zukommen zu lassen und ihr damit neue Impulse für das Überleben als Volksgruppe zu ermöglichen.

„Abwanderungsbezirk“ Völkermarkt Resultat einer verfehlten Wirtschaftspolitik

Die wirtschaftliche Situation des Bezirkes Völkermarkt sei das Resultat einer stümperhaften Wirtschaftspolitik, die jahrzehntelang Unterkärnten zugunsten der Wirtschaftszentren des Landes aufgehungert habe, kritisiert die Grüne Alternative Kärnten in einer Aussendung.

Nach Landesgeschäftsführer Hubert Budai werde der

Bezirk Völkermarkt weiterhin ausgehungert. Das Lohnniveau in diesem Bezirk sei ein weiterer Grund zur Abwanderung, wobei sich die Frage stelle, ob die Arbeitnehmervertreter noch immer nicht begriffen hätten, wofür sie eigentlich einzutreten hätten, kritisieren die Grünen.

In den nächsten Jahren müsse das Hauptaugenmerk der Kärntner Wirtschaftspo-

litik auf diese Region gelegt werden und alle verfügbaren Förderungsmöglichkeiten auf diesen, jahrzehntelang vernachlässigten Wirtschaftsraum konzentriert werden, fordern die Grünen, die in diesem Zusammenhang auch die Landtagsabgeordneten des Bezirkes Völkermarkt für ihre bisherige Untätigkeit für die wirtschaftlichen Interessen ihres Bezirkes kritisieren.

Proti ukinitvi Centra za izobraževanje odraslih

V zvezi z napovedjo koroškega deželne glavarja dr. Jörga Haiderja, da namerava ukiniti Center za izobraževanje odraslih (Erwachsenenbildungszentrum) so Krščanska kulturna zveza, Slovenska prosvetna zveza, Katoliški dom prosvete Tinje in Katoliška prosveta izrazili svojo zaskrbljenost.

V skupni izjavi med drugim poudarjajo, da bi bila z razpustitvijo Centra za izobraževanje odraslih (EBZ) slovenskim izobraževalnim ustanovam za odrasle, ki so zastopane v kuratoriju tega centra, odvzeta možnost za kon-

struktivno sodelovanje pri izobraževanju odraslih na Koroškem. Nadalje bi prenehala pozitivni razvoj v okviru aktivnosti EBZ, ki zajema tudi tematsko področje kulture in jezika slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Zato se imenovane organizacije odločno zavzemajo za nadaljnji obstoj in razvoj Centra za izobraževanje odraslih kot koroške deželne ustanove z interesom za nadaljevanje njenega uspešnega poslanstva, ki v svoje izobraževalno delo za odrasle vključuje tudi slovensko narodno skupnost.

Mednarodno literarno branje

Marko Kravos iz Trsta

sodelovanju povabili sedem avtorjev iz mest prostora Alpe-Jadran. Tako bodo letos z branjem iz svojih del nastopili književniki Carmela Fratanio, Reinhard P. Gruber, Drago Jančar, Andrej Kokot, Marko Kravos, Juan Octavio Prenz in Rudi Šeligo. Dela avtorjev, ki ne pišejo v nemščini, bo gledališki igralec bral v prevodih, tako da bo večina poslušalcev lahko primerjala prevode z izvirniki. Za glasbeni okvir prireditve bo poskrbel znani jazz-ansambel „Kundalini“; za vse udeležence pa je po prireditvi predvidena še pogostitev, ki naj bi prispevala k pogovoru z avtorji in o kulturnem sodelovanju v prostoru Alpe-Jadran sploh.

Iz seznama navedenih avtorjev, ki bodo sodelovali, je razvidno, da je slovenski delež zelo močan, zato je pričakovati, da se bo prireditve udeležilo tudi mnogo naših rojakov in tisti, ki so večič obeh deželnih in jezikov sosednjih narodov. Vstop na prireditev je prost.

Dnevi plesa 1989 v Ljubljani

Cankarjev dom v Ljubljani bo v času od 8. do 10. decembra prizorišče tradicionalnih Dnevov plesa 1989. Letošnji program bo še posebno zanimiv, saj je organizatorjem uspelo v celoti uresničiti zamisel mini-festivala sodobnega plesa, ki predstavlja domačo ustvarjalnost / slovenska premiera Rdeči alarm, ki je že na ravni profesionalne ali vsaj polprofesionalne proizvodnje ter predstavitev najzanimivejših slovenskih ljubiteljskih skupin/, kot tudi goste iz drugih republik in tujine. Vsekakor bo zanimivo gostovanje petčlanske portugalske skupine Danca Grupo, ki bo v šestih krajših koreografijah predstavila svoj pogled na sodobni ples. /.../ Danca Grupo je, ali poskuša biti prostor za srečanje najrazličnejših estetskih vidikov, ki jih v tem trenutku kažeta moderni in sodobni ples v Evropi in svetu. Zanj so značilni profes-

ionalizem, mladost, dobra tehnična pripravljenost in koreografska svežina.../ Druga predstava iz tujine, je Zgodba neke kraljice v izvedbi skupine Eča Dvornik in plesalci iz Pariza. Eča Dvornik, Ljubljanka, ki že deset let živi in dela v Parizu, raziskuje v svoji komorni predstavi gibne in izrane možnosti t. im. „contact-dance“. Po nekaj letih se bomo spet srečali s plesno-gibnimi študijami študentov AGRFT pri predmetu Umetnost giba pod vodstvom prof. Lojzke Zerdin. In za veder sklep letošnjih Dnevov plesa še novost: Plesni večer – show dancea. Iz množice slovenskih plesnih skupin, ki gojijo t. im. „revijski ples“ ali „show-dance“ se bodo predstavile izbrane domače in dve gostujoči skupini (iz Trsta in Novega sada), ki so v tej zvrsti dosegle določeno izrazno, slogovno in tehnično raven in ki znajo seveda tudi – zabavati.

Srečanje s pesnikom Janušem (levo) in pisateljem Lipušem je bilo za ljubitelje književnosti lepo doživetje.

Razstava

Galerija 61 bo v ponedeljek odprla razstavo – zadnjo v tem letu – slikarskih del umetnikov, ki so že razstavljali v tej renomirani celovski galeriji. Razstava bo sestavljena (Accrochage) iz del umetnikov različnih likovnih smeri, iz različnih mest, torej Celovca, Ljubljane, Trsta, New Yorka itd. Bolj zgovorna pa so nekatera imena: Babič, Bernik, Ciuha, Frohner, Fruhmant, Hoke, Stolz, Jemes, Kolig, Krawagna, Lapinsky, Spacal, Mušič, Šutej, Tršar, Vavra in drugi. Med njimi je tudi Valentin Oman, ki pa na to, da bo njegovo delo razstavljeno, ne more vplivati, ker gre za delo, ki je last galerije. S tem ni spremenil svoje odločitve, da na Koroškem ne bo razstavljalo, dokler se Haider ne bo distanciral od vsebine članka v „Grenzlandjahrbuch“.

Na ogled bodo slike, grafike, skulpture in keramika, skratka vse vrste likovnega ustvarjanja. Zato ogled razstave toplo priporočamo; odprta bo do 22. decembra. Ob otvoritvi 4. 12. ob 19. uri bo za udeležence pripravljena degustacija kakovostnih vin podjetja Sussitz.

Opozorilo bralcem

Zaradi praznika v prihodnjem tednu bo Slovenski vestnik izšel v sredo, 6. decembra.

Moč umetniške besede

Za zaključek letošnjih literarnih branj v celovski knjižnici Landesbuchhandlung sta minulo sredo iz svojih del brala Gustav Januš in Florjan Lipuš. Avtorja in številne poslušalce je v imenu literarnega delovnega krožka pozdravil Herbert Brunner.

Januš jebral pesmi iz nove dvojezične zbirke „Ko bom prekoračil besedo“, ki je izšla pri salzburški založbi Residenz in nato dodal še nekaj novih besedil. Bral jih je v slovenskem izvirniku in v nemških prevodih Petra Handkeja. Pesnik je navdušil z moč-

nimi verzi, v katerih izraža svoj odnos do sveta, v katerem živi, zlasti narave, ki v njegovi poeziji postaja čedalje močnejše sredstvo umetniškega sporočila.

Florjan Lipuš jebral iz Knjige „Jalov pelin“, izšla je pri založbi Wieser. Najprej slovensko, nato nemško. Lipuš vedno znova očara s svojo jezikovno virtuoznostjo, s katero opisuje ljudi in delo na kmetih. Vse, kar napiše, je vrhunska literatura, s katero bogati sodobno slovensko slovstvo.

Revija visoke kakovosti

Mišljena je 3. številka „Die Brücke“ letošnjega letnika, ki je izšla pred kratkim. Urednik Ernst Gayer je po izidu dejal, da na vsako številko ne more biti ponosen, na slednjo pa je. Upravičeno, saj tako urejene „Die Brücke“ ni mogoče vedno izdati. To velja tako za grafično kot vsebinsko plat. To je prava paša za oči in poslastica za literarne sladokusce.

Med prispevki v nemškem jeziku naj se omejimo le na Scharfov esej in Wernerju Bergu in pesmi, ki jih je ta napisal ob umetniških vtisih Bergovih lesorezov. Številka je, kar zadeva likovno umetnost, še posebej bogata, enako je mogoče oceniti tudi literarni del, ki vsebuje prispevke Josefa Winklerja, Florjana Lipuša in Barbare Stromberger. Da so v reviji

slovenski prispevki objavljeni v izvirniku in prevodu, ni več nobena senzacija, za urednika je to nekaj povsem samoumevnega, kar za splošno vzdušje v deželi še ni mogoče trditi. Obsežna je tokrat tudi rubrika knjižnih ocenitev, med katerimi najdemo recenzijo Karin Petutschnig o Tomizzevi knjigi Der Akazienwald, ki je lani v nemškem prevodu izšla pri založbi Wieser. Tu je tudi ocena knjige Janka Mesnerja Živela nemčija z objavami iz dnevnika v letih 1938-1941, recenzent je Igor Schellander, izdala in založila jo je Založba Drava.

Ob tej priložnosti je treba omeniti tudi novo izdajo revije Fidibus, ki je v celoti posvečena koroškemu pesniku Johannesu Lindnerju.

Literarni natečaj delavske zbornice

Koroška delavska zbornica tudi za leto 1990 razpisuje literarni natečaj, ki ga imenuje „Nagrada dela / Preis der Arbeit/1990“. Za ponovni razpis se je odločila zato, ker je lani imel izredno veliko odmevnost. Kot je znano, je prvo nagrado prejel Bernhard C. Bunker. Pri razpisu lahko sodeluje

vsakdo, ki se ukvarja s pisanjem, vendar mora upoštevati razpisano temo o delu. Literarna vrsta in določena, je lahko proza, pesmi, drama, radijska igra, skratka vse, vendar je na natečaju (razen pesmi) možno konkurirati samo z enim prispevkom. Termin za oddajo rokopisov je 31. marec 1990; poslati ga

je treba na naslov Koroška delavska zbornica, knjižnica, Bahnhofplatz 3, 9020 Celovec. Na istem naslovu je mogoče dobiti tudi vse podrobne informacije o razpisu, katerega 1. nagrada znaša 50.000 šilingov ter dve štipendiji po 25.000 šilingov. Dobitnike bodo razglasili v ORF-teatru v Celovcu.

Končno vendar podpore gledališču

BELJAK. – Kletno gledališče v Beljaku je moralo dolga leta životartiti in celo odpovedovati razne načrtovane predstave. Vzrok temu je bilo kronično pomanjkanje denarja, saj so pristojni (mesto, dežela in zveza) premalo prispevali za ta edini resni alternativni študijski oder na Koroškem.

Zdaj se končno obeta obrat na boljše. Mesto Beljak je zagotovilo, da bo svojo subvencijo zvišalo s 300.000 na 900.000 šilingov, kar pa je le posledica prodaje beljaške Sparkasse, s katero se je nova lastnica „Z“ obvezala, da bo preko občinskega proračuna podprla dejavnost kletnega gledališča z letno 600.000 šilingov. Toda tudi zvezno prosvetno ministrstvo je

svojo podporo zvišalo na 800.000 šilingov, pa tudi dežela je končno podprla njihovo dejavnost. Tako je sezona vsaj finančno zagotovljena. Naslednja premiera bo že 5. decembra: ansambel kletnega gledališča bo uprizoril „Izgubljeno potovanje po svetu“ Norberta Silberbauerja.

Želje občanov še vedno prezirajo

ŠENTNIKLAS – Zadeva okrog avtoceste – dovoznice h Karavanškemu predoru – na območju Šentniklasa še vedno ni razčiščena. Kot je znano, je zvezna vlada pripravljena plačati le stroške za 400 metrov dolgo podvoznico, medtem ko občani zahtevajo skoraj kilometer dolgo. Zaradi nerešene situacije grozi prometni infarkt tudi drugim občinam, to pa predvsem v primeru, da avtocesta ne bi bila zgotovljena hkrati s predorom. Deželni svetnik za gradnjo cest Ramsbacher je zdaj napovedal, da se bodo skupaj z Rauscherjem in predstavnikom iniciative občanov danes pogovarjali na Dunaju z ministroma Lacino in Schüsslom. Na žalost pa ni pričakovati pristanka zveze za željeno daljšo podzemsko varianto. Problem torej še ne bo rešen.

Čestitamo...

Marjanu in Karolini Jernej iz Šentvida v Podjuni iskreno čestitamo k rojstvu drugega sinčka. Staršema želimo mnogo sreče z obema otrokoma, malemu Feliksu pa vse najboljše.

Rihard Štefan Jernej iz Črgovič pri Šmihelu nad Pliberkom je na celovski univerzi končal študij zgodovine. Mlademu magistru iskreno čestitamo in mu želimo mnogo znanstvenih uspehov.

Nadstrankarska iniciativa „Podroje/Podrain“ je v torek s simbolično akcijo opozorila, da ni pripravljena kloniti v svoji zahtevi, da se vas ohrani. Postavitev dvojezičnega krajevnega napisa pa so povezali tudi z zahtevo, da občinski svet že na naslednji seji obravnava to vprašanje. Župan Sadjak je najavil, da si lahko predstavlja postavitev dvojezičnega krajevnega napisa v Podrojah. S tem pa bi bila seveda povezana tudi takojšnja premestitev globaške krajevne table.

ZADRUGA
ŠENTJAKOB Market

išče poslovodjo

Predpogoj: znanje obeh deželnih jezikov in izkušnje na agrarnem sektorju. Prijave po telefonu (04253) ali pismeno na Zadrugo Šentjakob, 9184 Šentjakob 87.

Datum	Kraj	PRIREDTV	Prireditelj
Sobota 2. 12. 9.-17.00	Ljudska šola Mohorjeve, Celovec	BAZAR	Lj. šola Mohorjeve
Nedelja 3. 12. 14.30	Kulturni dom, Dobriča vas	Gledališka predstava „ZMAJ“ gostuje: gledališka skupina KPD „Planina“ Sele	SPD „Srce“
Nedelja 3. 12. 14.30	Pri Šoštarju v Globasnici	MIKLAVŽEVANJE Na sporedu igra Mali strah Bav-Bav, gostuje igralska skupina SPD „Lipa“ iz Velikovca; obdarovanje otrok.	SKD Globasnica
Nedelja 3. 12. 11.00	Rutar Lido, Dobriča vas	BOŽIČNICA DRUŠTVA UPOKOJENCEV PODJUNA ; Sodeluje MoPZ „Vinko Poljanec“	
Nedelja 3. 12. 10.00	pri Kovaču na Obirskem	MIKLAVŽEVANJE	SPD Valentin Polanšek
Torek 5. 12. 16.-20.	na domovih Radiše in okolica	OBISK MIKLAVŽA družine, ki želijo Miklavžev obisk, naj to javijo Andreju Lampichlerju, tel.: 39 26 13	SPD Radiše
Torek 5. 12. 20.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	OTVORITEV RAZSTAVE slikarskih del Karla Vouka – Znaki pisave	Kulturno društvo Pri Joklnu
Sreda 6. 12. 19.00	ORF-teater, Celovec	2. LITERARNO POPOTOVANJE Iz svojih del berejo: Carmela Fratanonio, Reinhard P. Gruber, Drago Jančar, Andrej Kokot, Marko Kravos, Juan Octavio Prenz in Rudi Šeligo.	ORF, Literatna revija „Lesezirkel“, Dunaj
Četrtek 7. 12. 14.30	Pri Pušniku v Ločah	OTROŠKO POPOLDNE S PETJEM Erika Wrolich bo z otroci zapela vrsto novih otroških pesmic.	SPD „Jepa-Baško jezero“
Četrtek 7. 12. 19.30	Kulturni dom na Brnci	DRUŠTVENI PLES igra: Trio DRAVA, sodelujeta MG V Wurzenpass in MePZ „Dobrač“; udeležence čaka bogat srečolov!	SPD „Dobrač“ na Brnci
Petek 8. 12. 14.30	Mestno gledališče, Celovec	Paul Claudel „ MARIJINO OZNANJENJE “, osrednja gledališka predstava, gostuje : Mestno gledališče ljubljansko – Vstopnice v predprodaji: pri krajevnih društvih, v Mohorjevi knjigarni, knjigarni „Naša knjiga“ in pisarni KKZ, tel.: 0 463-516243, ter uro pred predstavo.	KKZ
Nedelja 10. 12. 15.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	Lutkovna predstava Kozliček Meketaček	Kulturno društvo Pri Joklnu
Torek 12. 12. 20.00	Predavalnica SRI-143 Univerza, Celovec	VKLJUČEVANJE UNIVERZ V RAZVIJANJE IN URESNIČEVANJE REGIONALNIH NAČRTOV Predava: dr. Jörg Wyder, Euromontana – Švica	

RAZSTAVE

Celovec

Kulturna taberna Pri Joklnu – Leon Zakrajšek in Duško Stojanović, grafike – **Galerija 61** – skupinska razstava, otvoritev 4. 12. ob 19. uri; razstava bo odprta do 22. 12. – **Dom umetnikov** – Letna razstava „**Podobne popotovanj**“, – razstava bo odprta do 22. 12. 1989.

Tinje

– **Galerija Tinje** – razstava del slikarja Bojana Brezočnika.

Ljubljana

– **Ljubljana** – odprtje razstave **Verski motivi** v petek, 8. decembra 1989, ob 19.00 uri v župnijski dvorani Rakovnik, Rakovniška 6.

Grad Žirovnica pri Sinči vasi – Werner Berg, oljate slike, risbe, lesorezi. Do 16. decembra.

KRIŽANKA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1										
2					●					
3					●	●				
4						●				
5										

Slovenski vestnik
dvakrat tedensko!

Rešitev prejšnje križanke

◆	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	R	I	A	D	●	●	D	E	P	O
2	A	S	T	R	O	M	E	T	E	R
3	S	T	R	A	D	I	V	A	R	I
4	T	R	I	S	E	M	I	N	U	S
5	O	A	●	A	R	A	N	●	N	I

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 29. 11. 1989

	dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$ 12,25	12,85
za 1 angleški funt	£ 19,05	20,25
za 100 franc. frankov	f 201,00	211,00
za 100 ital. lir	Lit 0,92	0,97
za 100 dinarjev	DIN 0,01	0,02
za 100 švic. frankov	sfr 778,00	798,00
za 100 holand. guldov	Hfl 615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM 695,00	712,00

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

TOTO

3 šestice	3.864.297.-	7 dvanajstic	406.872.-
11 petic z dodatno številko	351.299.-	128 enajstic	11.125.-
588 petic	9.857.-	1340 desetic	1.062.-
23.384 štiric	330.-	53 stav druge kateg.	3.317.-
359.306 trojk	26.-	4 jokerji	622.363.-

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

„Želel bi si, da bi uslužbenci pri kanadskih poslatih in na konzulatih v Evropi vedeli kaj več o evropskem načinu življenja, o evropskih poklicih, o evropski civilizaciji in kulturi, o evropskem zemljepisju. In k temu bi si želel še, da bi prav ti ljudje bolje poznali tudi Kanado, svojo domovino, in sicer od oceana do oceana, od severa do juga – in ne samo svojo ožjo domačo deželico, svoj rojstni kraj.“

Občutek imam namreč, da potem ne bi več pošiljali pomorščakov v Manitobo,

kmetovalcev v Toronto in Montreal, strojnih inženirjev v farmarske predele ali poklicnih pevcev in gledaliških igralcev na skrajni sever Britske Kolumbije...“

„Želel bi si, da bi Kanadčani razložili evropskim izseljencem, preden se ti odpravijo čez morje, da jih tukaj ne čaka delo, marveč da si bodo zaposlitev morali največkrat poiskati sami; dalje, da bo to iskanje v srečnih okoliščinah trajalo nekaj dolgih tednov, večkrat tudi nekaj dolgih mesecev. Želel bi si tudi, da bi izseljenec že

pred svojim odhodom iz Evrope vedel, da utegne vnovič opravljati svoj priučeni poklic šele po letih ali pa sploh nikoli več.“

Sreča mu s tem lahko, seve, gladko prizanesi.“

Zunaj je spet snežilo v debelih kosmičih, bil je torek in šteli smo že tretji teden v aprilu, ko me je Dušan sredi dneva obiskal v hotelu.

„Kaj je?“ sem ga pozdravil. „Delo imam zate, če ga hočeš sprejeti.“

„Delo? Seveda ga sprejemem in niti ne vprašam, kakšno je.“

„Za vajuca lahko greš. V tisto veletrgovino z avtomobilskimi deli, o kateri sem ti že pravil.“

„Zakaj pa ne? Kdaj lahko začnem?“

„Še danes, če hočeš. Kar z menoj pojdi.“

Naglo sem si oblekel plašč.

„V tem hotelu ne moreš večno sedeti“, je nadaljeval Dušan. „Znorel boš.“

„Prav imaš.“

„Nikar ne govori, da imaš šole“, mi je Dušan zabičal na poti. „Ne bodo te sprejeli, če jim rečeš, da imaš kaj več od osnovne šole. Bojijo se namreč, da jim boš o prvi priložnosti odšel na boljše.“

„Na boljše? Kam pa naj grem?“ sem se grenko zasmeljal in stopil za njim.

V skladišču prodajalnice naju je sprejel starejši možakar z ribiško čepico na glavi. Ime mu je bilo Tom in je bil nekoč farmar. Po obrazu in rokah sem mu prisodil šestdeset let.

„To je tvoj ‚boss‘“, mi je rekel Dušan. „Kar pogovori se z njim.“

Obrnil se je na petah in odšel na cesto.

Tom mi je razložil, da nujno potrebujejo delavca, ki bi se hotel izučiti v avtomobilski stroki. Na vse strani raz-

VODORAVNO:

1. grda človeška lastnost, maščevanje za hrbotom; 2. glavna reka v slovenskem Prekmurju – šekasta krava; 3. ime starejšega ameriškega filmskega igralca Ladda – ime ameriškega pevca Reddinga; 4. gosji samec – ime danskega šahista Larsna; 5. prebivalka Astrahana, mesta v SZ ob izlivu Volge v morje.

NAVPIČNO:

A. nasprotje poraza; B. antično glasbilo, ki je bilo podobno oboi; C. listnato drevo s trdnim lesom; D. ranocelnik, padar; E. druga črka abecede – izgovorjava črke K; F. kratica za „tega leta“ – simbol za vodik; G. žena bajeslovnega tebanškega kralja, ki sta ji Apolon in Artemida pobila vseh štirinajst otrok; H. sodobni makedonski štirinajstdnevnik za humor in satiro (iz istih črk kot beseda TESNO); I. tropski plazilec; J. tipka pri klavirju ali na pisalnem stroju.

sestavil Jože Petelin

Obvestilo

Koča nad Arihovo pečjo je od 1. 12. 1989 do 1. 5. 1990 odprta samo še ob nedeljah in praznikih.

Slovensko planinsko društvo

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. **Uredništvo in uprava**: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, teleks 42 20 86 ZSO. **Glavni urednik**: Ivan P. Lukan; **urednika**: Andrej Kokot, Andrej Mohar. **Tisk**: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. **Zastopstvo za Jugoslavijo**: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. **Letna naročnina**: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. **Oglašje**: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 10.000.000 dinarjev.

pošiljajo avtomobilске dele na naslove mehaničnih delavnic. Naročila prihajajo po pošti, po telefonu, z brzojavkami. Naučil naj bi se spoznati posamezne dele po številkah, si zapomnil različne modele in mu pomagal pri pakiranju. Vsak dan dvakrat razvažajo naročila tudi poseben voznik z majhnim tovornjakom. Prikimal sem in vprašal, kdaj lahko začnem. „Jutri jutri, ob osmih“, se je glasil odgovor.

Zvedel sem še, da dobim za svoje delo tedensko dvaintrideset dolarjev – to pa samo za začetek. Pozneje, ko se privadim, dobim prav gotovo več.

Rekel sem mu, da se vrnem jutri ob osmih. Pogledal je za menoj in si prestavil čepico na glavi. Sredi skladišča se je vrtel mlad fant, star kakšnih šestnajst let, vendar me Tom njemu ni predstavil.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
PE 1. 12.	9.05 Čudovita leta; 10.30 Dr. Jekyll in Mr. Hyde; 13.40 Paradiž živali; 14.05 Moja soba postaja harem; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Akti XY-nerešeni; 21.20 Dinastija – Denverjev klan; 22.05 Pogledi s strani; 22.45 Maks Headroom; 23.45 Do poslednjega diha.	14.50 Leksikon umetnikov; 15.00 Šport; 16.45 Teleski; 17.15 Hotel; 18.00 Podnajemnik; v 26. nadaljevanjih; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Look; 21.20 Za ljubitelje filma; 22.50 Čas v sliki; 22.25 Šport; 22.50 Marquisa od O; 2.35 Poročila.	10.10 Mozaik; 16.30 Dnevnik; 16.45 Poslovne informacije; 16.50 Tednik; 17.40 Kakovost med zmožnostmi in hotenjem; 18.15 Spored za otroke: Priglasitve priljubljenih pravljic: Cesarjev slavček; Pika nogavička; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Po stopinjah; 21.00 Ulica San Francisca; 21.50 Dnevnik; 22.10 Pogledi; 23.25 Flashdance; 0.55 Videostrani.	
SO 2. 12.	9.05 Podnajemnik; 11.00 Dediščina Guldenburgov; 14.25 Karneval ljubezni; 16.00 Otroški Wurlitzer; 17.05 Otroški magazin; 18.00 Panoptikum; 18.30 Nogomet; 19.00 2x7; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Rudi Carrel-show; 21.50 Fenrich Connection II; 23.35 Aktualno; 23.40 Demon otoka; 1.15 Ekslibris.	15.20 Leksikon umetnikov; 16.30 Adventno petje; 16.00 Pogledati v deželo; 16.45 Tek leta; 17.00 Draga družina; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Izjava priče; 22.00 Aktualno; 22.05 Srčni list; 22.30 Športna reportaža; 23.10 Fire in Ice; 0.00 Poročila; 0.05 Ekslibris.	8.10 Ciciban, dober dan; F. Bevk: Pete Klepec; Priglasitve priljubljenih pravljic; Jasnovidec; 12.05 Mednarodna obzorja; 12.45 Portret: Ferdo Vesel; 14.20 Jata zmajev; 16.30 Dnevnik; 16.50 Risanka; 16.55 DP v košarki; 18.30 Na pragu 21. stoletja; 19.30 Dnevnik; 20.30 Krizkrač; 22.05 Dnevnik; 22.20 J. Goldman: Anastazija; 23.10 Zamrznjenec.	Film o slepem rasizmu v ZDA Sobota, 2. 12. 1989, TV A2, 22.15 – Film „Kdor moti slavčka“ nas sooča s slepim rasizmom v Ameriki, ki v mržnji do črncev posega po vseh oblikah zatiranja pripadnikov te rase. Odvetnik Finch po smrti svoje žene sam vzgaja svoja dva otroka. Trudi se, da jim privzgoji čut za pravičnost in socialno odgovornost. A šele potem, ko oče kot odvetnik pred sodiščem zagovarja mladega črnca, otroka spoznata, kam privede slepi rasizem in kako krut je svet, v katerem živita. V glavni vlogi odvetnika Fincha nastopa znani igralec Gregori Peck, film pa je režiral Robert Mulligan.
NE 3. 12.	9.05 Avstrija II; 10.35 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 13.50 Nori hrošč na rallyju Monte Carlo; 15.25 Prometna vzgoja; 16.35 Dan, ko je Anton šel k urarju; 17.00 X-Large; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.15 Loto; žrebanje; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Za nedeljo dolga sreča; 21.45 Vrtnarica iz ljubezni; 23.55 Mike Hammer.	9.05 Kulturni obzornik; 10.30 L. van Beethoven; 10.55 Šport; 13.00 Dober dan, Koroška; 13.30 Moja očetnjava je vsak obljuden svet; 15.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Moški s K3; 21.45 Mesto žensk; Šport.	9.25 Otroška matineja: Živ žav; Pika nogavička; 10.45 J. Goldman: Anastazija; 11.30 Ansambel Tonija Verderberja; 13.00 J. Dietl: Veliko sedlo; 14.15 Prislusnimo tišini; 14.55 Kolo sreče; 16.50 Skrivnice; 17.45 Kavarna; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Nebojša Rončević: Kot list; 21.30 Zdravo; 23.00 Poročila; Videostrani.	Vesele viže domačega ansambla Nedelja, 3. 12. 1989, TV LJI, 11.30 – Priljubljena oddaja ljubljanske televizije Domači ansamblji je brez dvoma ena izmed tistih, ki imajo največ gledalcev. To nedeljo nas bo na malem zaslonu s svojimi melodijami zabaval ansambel Tonija Verderberja, ki je svojski že po instrumentalni sestavi in seveda tudi po originalnosti melodij.
PO 4. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Nori hrošč na rallyju Monte Carlo; 14.15 Batman; 14.408 Praksa Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Miami vice; 22.00 Pogledi s strani; 23.10 Zrcalo ženske; Aktualno.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Čudežne podobe iz živalskega sveta; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Kavarna Central; Poročila.	10.10 Mozaik; Utrip; Zrcalo tedna; Talent za umor; 16.30 Dnevnik; 16.50 Utrip; Zrcalo tedna; Da ne bi bolelo: Aids; 18.15 Spored za otroke: Radovedni taček; petelin; Zgodbe; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Nenad Pejić – Duško Andić: Krivica; 21.25 Osmi dan; 22.05 Dnevnik; 22.25 Človek in glasba; 23.15 Videostrani.	
TO 5. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Kdor moti slavčka; 14.15 Batman; 14.40 Praksa Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 V lovišču gigantov; 21.07 Urna Gerdi; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Monsieur; 23.40 Mike Hammer; 0.25 Poročila.	16.50 Leksikon umetnikov; 15.30 Orientacija; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Kavarna Central; Poročila.	10.10 Šolska tv: Zgodbe iz življenja rastlin; Pamet je boljša kot žamet; Šah; Angleščina; 15.30 Tuji jeziki; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 17.55 Spored za otroke: Lonček kuhaj; domače hrenovke; Triglavski narodni park; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 A. Kantof – J. Besnard: Lepotec z otoka; 21.00 Mednarodna obzorja; 21.45 Dnevnik.	Zabavna filmska komedija Torek, 5. 12. 1989, TV A2, 22.10 – Ljubitelji komedije bodo tokrat prišli povsem na svoj račun. Znani igralci Jean Gabin in Mireille Darc, Liselotte Pulver in drugi so namreč glavni junaki komedije Monsieur. Ta pa je bogat bankir, ki si po smrti žene hoče vzeti življenje. Od te namere ga zadrži gospodinja, a za ostali svet je Monsieur uradno mrtev. To pa njega in hišno pomočnico spravi v hudo zadrego. Sam se gre strežnika, hišna pomočnica pa postane njegova hči. Stvari se hudo zapletajo, zabava je odlična.

RADIO KOROŠKA

18.10–19.00

Petek, 1. 12.

„Marijino oznanjenje“
Mestno gledališče ljubljansko 8. 12. v Celovcu (reportaža)
Slovenski gledališki trenutek: „Borštnikovo srečanje 89“

Sobota, 2. 12.

Od pesmi do pesmi – od srca do srca (M. Hartmann)

Nedelja, 3. 12.

6.30–7.00 Voščila
Duhovna misel (žpk. Hanzej Olip)
18.10–18.30
Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 4. 12.

Advent na Zilji (J. Druml)

Torek, 5. 12.

Partnerski magazin

Dober dan, Koroška

Spored za 3. 12. 1989, ob 13.00, TV A2

- Majhno je lepo-vstaja Podrojcjev
- Dežela in Mohorjeva – pozabljene oblube?
- „Marijino oznanjenje“ – osrednja gledališka predstava KKZ
- Lipuš in Januš – lit. branje v Celovcu
- Partni v Svečah
- Harfistka Uršič

LESERBRIEF / TRIBUNA BRALCEV

„Spuren, die sich in die „Diktatur“ verlaufen...

Wenn es um ein Heimatbewußtsein geht, das mit der „Dollfuß-Diktatur“ vieles im Sinn gehabt hat, möchte das „offizielle Kärnten“ gerne „geschichtslos“ sein und dem „Kärntner-Abwehrkämpferbund“ einen „Helden-Platz“ in der Geschichte zugestehen. Dabei war der Verein 1918 noch gar nicht konstituiert.

Stets hilfreich beim „Bewahren und Fördern“ undemokratischer Traditionen wird ein „Dialog darüber im Land“ angekündigt, der mit einem „Monolog“ gegen die „respektlose Durchleuchtung dunkler Schatt-Seiten der der Kärntner Historie“ verbunden mit umfassenden Analysen jener „Überlieferungen, die Führerkult ge-

paart mit Untertanengeist“ im Herzen tragen, abgewürgt werden soll.

In den „Fuß-Stapfen“ der alten Heimatschützer stekken geblieben, die ihre Spuren tief in der „ständestaatlichen Unfreiheit“ nicht mehr verwischbar hinterlassen haben, wird einer „Ehrung für den furchtlosen Einsatz“ um die „Verwerfung der Demokratie“ das Wort geredet.

Falscher Respekt vor „zukunftslosen ideologischen Orden“ auf den „Kärntner-Abwehrkämpferrocken“ oder dem fortgeschrittenen Alter der „Kämpfer unter Hülgerth“ ist, wenn man Demokratie fordert nicht angebracht.

Reinhold Steindorfer, Salzburg

Svobodni oddajniki

FM Plural se imenuje novo združenje, ki se je medijem in zainteresirani javnosti predstavilo 16. novembra na Dunaju. Spričo že dalj časa napovedane ukinitve ORF-ovega radijskega monopola in s tem povezane privatizacije avstrijskega medijskega trga na področju tiska in radija (koncentracija zahodnonemških medijskih velikanov) si hočejo predstavniki FM Plural v interesu svobodnih in alternativnih radijskih oddajnikov zagotoviti svoje pravice pri razdelitvi valovnih frekvenc in radijskih koncesij.

Tri delovne skupine – pravna, tehnična in programska – bodo v tem smislu preučile vse možnosti. Združenje namerava sodelovati s podobnimi interesnimi skupinami v ostalih zveznih deželah.

KOMENTAR

ANDREJA MOHARJA

sledijo povsem drugačnim ciljem. Gre za to, da bi se npr. zahodnonemški koncern Springer (ki izdaja tudi najreakcionarnejše revije in zlonamerno Bild-Zeitung) vključil tudi v avstrijsko elektronsko medijsko področje ter da bi tako prefinjeno lahko zasidrali med drugim tudi velenemski vpliv...

Ljudske zahteve s takim ozadjem torej ni mogoče pod-

OPOREČEN MONOPOL...

FPÖ še do 4. decembra zbira podpise za ljudsko zahtevo po odpravi monopola avstrijske radijske in televizijske hiše ORF. Vabi s spretno utemeljitvijo: „Smo za sporede, ki bi dejansko upoštevali potrebe in želje prebivalcev.“

Je torej FPÖ res tako ljudska? Dosedanja praksa dokazuje, da svobodnjaki tudi na področju elektronskih medijev

preti. To pa ne pomeni, da smo koroški Slovenci s sporedi ORF zadovoljni. Preveč želja je še neuresničenih, še vedno smo – kljub tedenskim 20 minutam – zapostavljeni v televiziji... Zatorej je upravičeno hkrati od monopolističnega ORF zahtevati, da končno spremeni tudi svojo programsko politiko. Še posebej v času, ko je vedno bolj oporečen.

od
vsepovsod

Le praznoverje

Skupina znanstvenikov z univerze v Oxfordu je izdala slovar praznoverja, ki vsebuje okoli 1500 pojmov, med katerimi seveda ne manjkata črna mačka in trkanje ob les. Med sedemletnim raziskovanjem so ugotovili, da so mnoge današnje praznovernosti znane po vsem svetu in imajo svoj začetek v daljni preteklosti. Trkanje ob les je staro na primer že 4000 let, vendar pa so prvi zapisi šele iz 19. stoletja in sicer v opisu neke otroške igre. Trkanje ob les, ki naj bi varovalo pred uroki, pa je nastalo v Nemčiji. Verovanje, da se ne sme stopiti na razpoko na cesti, pa izvira iz grške mitologije. Stari Grki so bili namreč prepričani, da taka razpoka vodi naravnost v grški pekel, torej v Had.

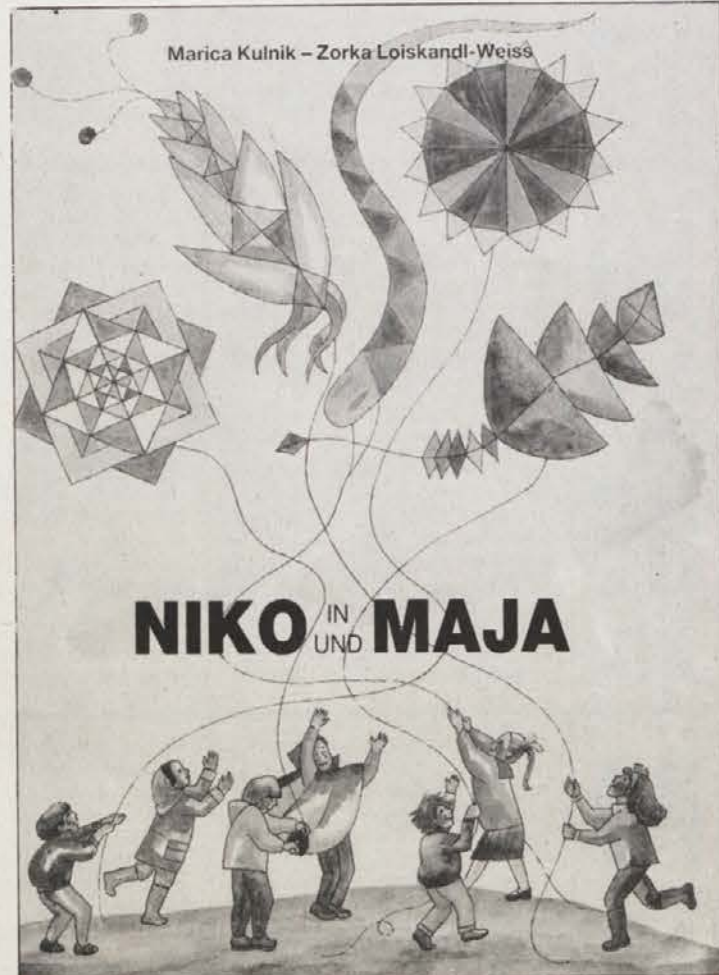
Slovar ima 494 strani.

Kmalu knjižni dar SPZ 1990

Leto se nagiba h kraju. Pred nami je čas dolgih zimskih večerov, čas, ko pogosto segamo po čitavi. Založbe prav v tem času predstavljajo svoje nove knjižne izdaje. Mednje sodi tudi Slovenska prosvetna zveza, ki že vsa povojna leta izdaja svoj knjižni dar, torej knjige po izredno ugodni ceni. Tudi letos bo tako, nam je dejala Vida Obid, sodelavka Slovenske prosvetne zveze in odgovorna urednica za izdajo knjižnega daru SPZ za leto 1990.

Zanimalo nas je, kdaj bo knjižni dar izšel, koliko in katere knjige bo vseboval. Medtem ko je odgovarjala na vprašanja našega urednika, je Vida Obid opravljala zadnje korekture Koroškega koledarja, da ga odda v tiskarno. „Uredniško delo je zaključeno, tiskarna lahko požene stroje... Mislim, da bomo v prihodnjih 14 dneh povabili na predstavitev letošnje knjižne zbirke.“ Koroški koledar 1990, nam je dejala, bo vsebinsko zelo bogat in razen tega tudi aktualen. Med avtorji člankov in raz-

prav je večina domačih piscev, med njimi Tonči Schlapper, Igor Schellander, Teodor Domej, Helena Verdel, Ludvik Karničar, vključeni pa so tudi pisci iz Slovenije in nemško govoreči kot na primer Janez Janša, Janez Stergar ali Peter Gstettner. Lotevajo se različnih tem od vprašanja šolstva, koroškega plebiscita, književnosti, zgodovine, zlasti iz časa 20 let, obdobja NOB do sedanjega političnega trenutka na Slovenskem. Poleg koledarskega dela bo v zborniku spet bibliografija zadnjega leta, ki jo je uredila Meta Domej. Ovitek za koledar je spet oblikoval Tomo Weiss, medtem ko je koledarski del s slikami iz etnografske zbirke SPZ opremil dr. France Golob. Poleg zanimivega branja bo v koledarju tudi slikovna kronika kulturnih in drugih prireditev v zadnjem letu. Vida Obid nam je še povedala, da bo naklada celotne zbirke znašala 1000 izvodov in da cena verjetno ne bo presegala lanske; v zbirki bodo štiri knjige in kaseta.

Celotna zbirka knjižnega daru SPZ bo zelo pestra in zanimiva. Na svoj račun bodo, kot kaže zgornji posnetek prišli tudi otroci, katerim je namenjena slikanica „Niko in Maja“, ki jo je na dvojezično besedilo Marice Kulnig ilustrirala akademska slikarka Zorka Loiskandl-Weiss. Nekaj posebnega bo brez dvoma knjiga Farnih kronik iz leta 1921 in po njem. To so zelo avtentični opisi razburljivih dogodkov med in po koroškem plebiscitu. Zbrala sta jih Jožko Hudl in Helena Verdel. Kaseta satiričnih zgodb iz Dnevnika Pokrznikovega Luke bo gotovo razveselila ljubitelje klene narečne besede, ki jih s kasete govori avtor Janko Messner, glasbeno pa jo je opremil ansambel Drava. Omenjene knjige in Koroški koledar bodo izšle kot edicije SPZ pri Založbi Drava, četrta knjiga 100 naravnih lepot na Slovenskem pa je iz redne zbirke Prešernove družbe v Ljubljani.

Ob tem je razveseljivo, da so kar trije naslovi delo domačih koroških slovenskih avtorjev. S tem Slovenska prosvetna zveza brez dvoma spodbuja in podpira leposlovno in publicistično dejavnost na Koroškem.

Člani zbora „Doppelquintett Singerberg“ so pred nekaj dnevi svojo novo LP-ploščo predstavili tudi deželnemu svetniku za kulturo Ambrozyju. To je že druga LP-plošča dvojne kvinteta izpod Žingarice, k temu pa je izdal še 3 male plošče ter več kaset. Zbor, ki je nastopil tudi na letošnji prireditvi „Dober večer, sosed/Guten Abend, Nachbar“ v Borovljah, bo naslednje leto praznoval že 45. obletnico svojega obstoja.

SLOVENSKI VESTNIK – ŠPORT

Zakoreninjenost slovenskega športa

5. maja 1869 so slovenski športniki na Tržaškem ustanovili Južni Sokol in s tem položili temelj organiziranemu športnemu delu med Slovenci v Italiji. Minuli konec tedna pa so svojo 120. obletnico proslavili še toliko bolj ponosno, ker so lahko predstavili tudi vrsto vrhunskih dosežkov, dokumentiranih tudi z razstavo v Kulturnem domu, ki bo na ogled vse do konca leta.

Proslava 120. obletnice vključuje prikaz vrhunskega športa med Slovenci na Tržaškem, hkrati pa je tudi izraz povezanosti športnikov v tem predelu Evrope neglede na narodno pripadnost. Slovenski športnikom na Tržaškem je namreč uspelo prešči narodnostne prepreke, k temu pa so pomembno prispevali tudi sami slovenski športniki posameznih društev.

V vrsti slavnostnih govornikov sta še posebej izstopala

predsednik pokrajinskega odbora Olimpijskega komiteja Italije Felluga, ki je pohvalil dobro delovanje slovenskih športnih društev, ter član predsedstva SRS Andrej Marinc, ki je dejal, da „prav s tem praznovanjem uresničujemo idejo skupnega slovenskega kulturnega prostora“.

Najslavnejši trenutek proslave pa je bil, ko je nekdanji Sokolaš Marjan Dolgan izročil Sokolov prapor predsedniku Zveze slovenskih športnih društev v Italiji Ladiju Budinu, ta pa predsedniku SZ Bor Mitju Racetu, kot predstavniku združenja, ki kot edino slovensko športno društvo v središču mesta ohranja in nadaljuje Sokolovo športno in kulturno izročilo. Sploh pa je bila proslava izraz množičnosti in trdne zakoreninjenosti slovenskega športa na tržaškem ozemlju, hkrati pa tudi potrditev, da primorskim Slovincem te pravice nihče ne more odrekati.

Usodna minuta

Neprijetno presenečenje so doživeli navijači ljubljanske Olimpije na stadionu za Bežigradom: najprej so igralci Spartaka iz Subotice dopotovali šele z zamudo, ker jim njihovo klubsko predsedstvo ni hotelo izplačati vseh denarnih obveznosti, potem pa so se izkazali kot hladnokrvni borci in minuto pred koncem tekme dosegli zmagoviti gol. To pa je bilo še večje presenečenje zato, ker je bila Olimpija v bistvu v stalni premoči, s tem porazom pa je tudi zdrsnila na 12. mesto na lestvici.

Še hujše pa je bilo razočaranje igralcev Crvene zvezde v Beogradu, ki so doma po streljanju enajstmetrovk podlegli Dinamu iz Zagreba z 2:3.

Šah: pritožba SŠK Obir zavrnjena

Koroška šahovska zveza je na svoji seji pretekli ponedeljek obravnavala pritožbo vodje prve šahovske ekipe SŠK Obir, ravnatelja Hanzija Stossierja in protest Kapelčanov v zvezi s tekmo proti Wölfnitzu zavrnila. Kot smo poročali, se je tekma v 1. razredu-vzhod končala neodločeno 4:4, SŠK Obir pa je proti izidu vložil pritožbo, ker nasprotnik ni zasedel prvih dveh desk in je s šestimi igralci igral na deskah 3 do 8.

Koroška šahovska zveza je zavrnitev utemeljila s tem, da v pravilih za tekmovalce v koroškem šahovskem prvenstvu nikjer ni prepovedano „izpustiti“ prvih dveh desk. Brez kazni za Wölfnitz pa tudi ni šlo: kot je v pravilih določeno, mora klub za vsako nezasedeno desko plačati

kazen v višini 300 šilingov; – torej 600 šilingov.

Brez pritožbe se je zaključila tekma drugega moštva Obirčanov proti Jaklingu v tretjem razredu. Končala se je neodločeno 2,5:2,5, točkovali pa so Christian Wolte (1), Harald Wolte, Hanz Stossier in Topar (po pol točke).

ŠPORTNI TERMINI

NOGOMET

Sobota, 2. 12. 1989: ŠK Dob/Aich I – Grabštanj (glavna sola Pliberk, 18.30), ŠK Dob/Aich II – Bistrica ob Dravi (20).

Ponedeljek, 4. 12. 1989: Pokalna tekma Hypo VBK – Dob II (Hasner-Sola, 20).

ŠAH

Sobota, 2. 12.: SŠZ Cartrans II – SŠK Obir I (pri Korenu, 15).

Slovenski vestnik dvakrat tedensko